

Balio Sruogos laiškas Liudui Girai, po 1923-04-04, iš Miuncheno - į Kauną

Didelis Pons „Skaitymų“ Redaktorius, / Jei nesiteiki atsakyti į mano mizernus laiškus, tai daugiau atsakinėti ir neprašau.

Didelis Pons „Skaitymų“ [1] Redaktorius,

Jei nesiteiki atsakyti į mano mizernus laiškus, tai daugiau atsakinėti ir neprašau.

Šiuo tarpu pasiunčiu žadėtą straipsnelį apie Jurgio Savickio knygą [2]. Kiek per ilga išėjo įžanga, bet trumpiau pasisakyti aš jau nebemokėjau, o pasisakyti reikia – perdėm jau įgriso scholastikų diletantiškumas.

Vargu bau reikėtų kas šiame straipsnely trumpinti. Viena prašytau – nepadaryti taip, kaip Krėvė [3] padarė su mano straipsniu „Laiškai apie kultūrą“ [4] – kad jam kur velniai snukį nusvilintų. Ir šiame, ir kituose rašiniuose man reikia pasiremti kai kuriais išvadžiojimais iš ano straipsnio, bet Krėvė pažadėjęs spausdinti nesiteikė man nei pranešti, kad nebus spausdinamas – ir antri metai kažkur riogso. Iš to be reikalo man tenka kitur kartotis ir nervus gadint Krėvę bekeikiant. Taigi aną straipsnį „Laiškai apie kultūrą“, jei jis jau „Skaitymų“ aukštybei nepritiko, nužemintai prašau įduot K. Puidai – „Gairėms“ [5]. Jeigu kartais, einant L. M. K. draugijos [6] nutarimu, su juo ryšiai nepalaikomi, prašau pasiųst jam paštu – kaip nors išlaidas atlyginsiu. Be to[,] aš negaliu atsistebėti L. M. K. draugijos „boikoto“ rezoliucija. Kova tokiomis priemonėmis, kad ir su nekultūringais, smerktiniais reiškiniiais, draugijai garbės nedaro! Beje, greit persikelia į Kauną Juozas Herbačiauskas [7], tai turėsite klapato ir be rezoliucijų! Prašau nemanyt, kad mane kas anos kompanijos papirko: su Bičiūnu [8] senai rankos kits kitam neduodam, ant Puidos apsibrozijau, o su Sutku [9] ir susirašinėjęs niekumet nėsu. Tik mane erzina žmonių susmulkėjimas.

Jei ir ši straipsnelį turėtų ištikti „Laiškų apie kultūrą“ laimė – tai prašau ir jį persiųsdinti „Gairėms“.

O šiaip – kloniojuos.

Balys Sruoga

KOMENTARAI

- [1] *Skaitymai* – mėnesinis literatūros ir kritikos žurnalas, ėjęs 1920–1923 m. Kaune. Žurnalo redaktorius – Vincas Krėvė. 1923 m. žurnalą redagavo Liudas Gira. Žurnale bendradarbiavo Balys Sruoga.
- [2] Kalbama apie 1922 m. išleistą Jurgio Savickio (1890–1952) apsakymų knygą *Šventadienio sonetai*. Balys Sruoga, „Keletas minčių Jurgio Savickio „Šventadienio sonetus“ paskaičius, in: *Skaitymai*, Kaunas, kn. 23, 1923, p. 150–174.
- [3] Vincas Mickevičius-Krėvė (1882–1954), prozininkas, dramaturgas, buvęs žurnalo *Skaitymai* redaktorius.
- [4] Balys Sruoga, „Laiškai apie kultūrą“, in: *Skaitymai*, Kaunas, 1923, kn. 22, p. 79–105.
- [5] *Gairės* – meno ir literatūros iliustruotas žurnalas, ėjęs 1923–1924 m. Kaune. Redaktorius – Kazys Puida (1883–1945).
- [6] Lietuvių meno kūrėjų draugija – Lietuvos dailininkų, rašytojų, muzikų, teatro, architektų organizacija, veikusi 1920–1929 m. Kaune. Liudas Gira tuo metu buvo Dramos sekcijos pirmininkas, Valstybės dramos teatro direktorius (1922–1925).
- [7] Juozapas Albinas Herbačiauskas (1876–1944), eseistas, literatūros kritikas, prozininkas. Nuo 1911 m. Krokuvos universitete dėstė lietuvių kalbą, 1923–1932 m. Kauno universiteto lenkų kalbos ir literatūros dėstytojas.

- [8] Vytautas Bičiūnas (1893–1943), tuo metu dėstė dailę Kauno meno mokykloje, buvo *Vilkolakio* ir Tautos teatrų aktorius, dramaturgas, scenografas. Balys Sruoga nevertino Vytauto Bičiūno, laikė jį neaukšto talento žmogumi.
- [9] Antanas Sutkus (1892–1968), teatro režisierius, pedagogas, teatro teoretikas ir eksperimentatorius, 1922 m. suorganizavęs Tautos teatro studiją, kur Balys Sruoga skaitė teatro istoriją. Antano Sutkaus, propagavusio *commedia dell'arte* idėjas, vėliau, pasidavusio rutinai, apsiribojusio diletantiškomis pjesėmis, veikla Balys Sruoga nusivylė.